

Evoluția afacerilor în 2019

Blitz survey privind evoluția afacerilor din România –
Prognoza ajustată din a doua jumătate a anului

VALORIA

Principalele concluzii ale cercetării

Acest blitz survey este un instrument prin care explorăm percepțiile directorilor executivi ai companiilor din România – multinaționale și antreprenoriale – despre evoluția previzionată a afacerilor în a doua jumătate a anului 2019. Indicatorii pe care îi urmărim sunt: cifra de afaceri, profit, investiții, evoluția numărului de angajați și a nivelului salariilor. Chestionarul, la care s-au primit 421 de răspunsuri, a fost aplicat în perioada 2 septembrie – 15 octombrie 2019. În acest raport prezentăm datele comparative ale ediției din primul semestrul și din semestrul al doilea al anului 2019.

Top 5 concluzii

Cifra de afaceri

18% (26%)

dintre companii, în semestrul al doilea, se așteaptă la creșteri ale cifrei de afaceri între 5%-10% față de 26% în semestrul unu al anului 2019

Profit

22% (31%)

dintre companii, în semestrul al doilea, se așteaptă la o creștere a profitului de la 1%-5% față de 31% în semestrul unu

Investiții

27% (19%)

dintre companii spun, în semestrul al doilea, că fac investiții cu 1%-5% mai mari față de 19% în semestrul unu al anului 2019

Angajați

29% (26%)

spun că, în semestrul al doilea, se așteaptă ca numărul de angajați să rămână neschimbat față de 26% în semestrul unu al anului 2019

Salarii

17% (12%)

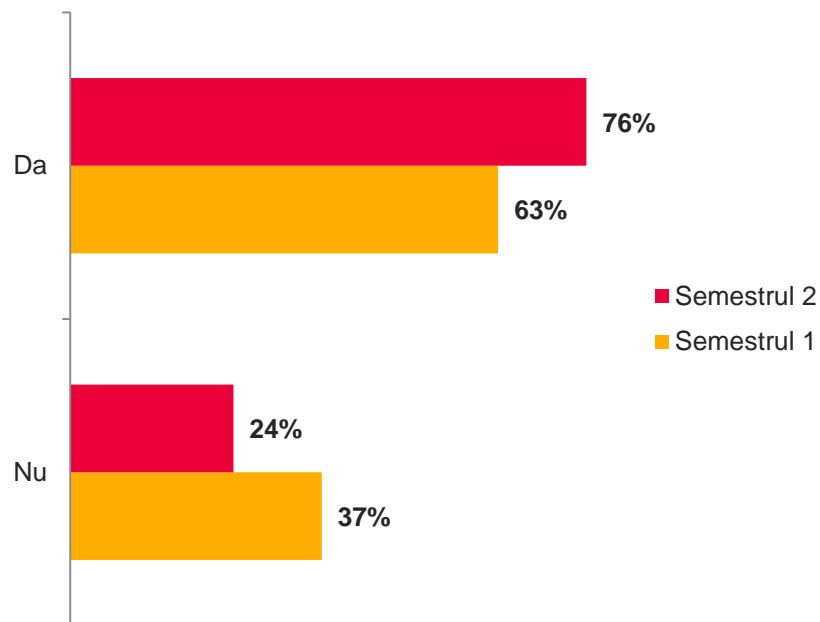
dintre companii spun că, în semestrul al doilea, se așteaptă ca nivelul salariilor să crească cu 10%-20% față de 12% în semestrul unu

DATE
DEMOGRAFICE

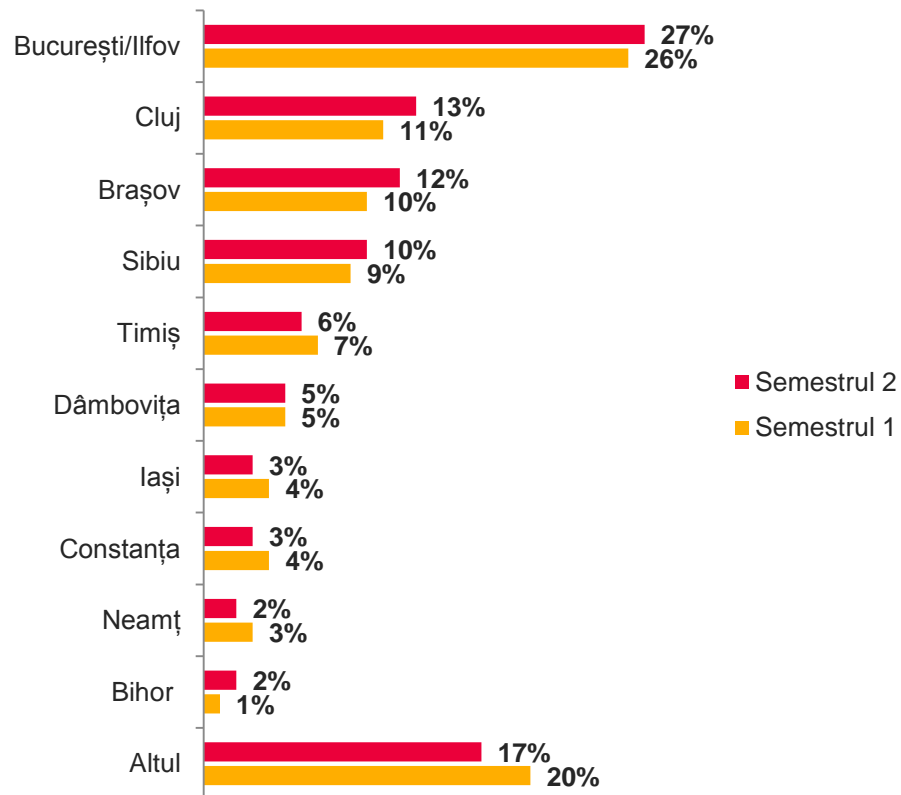
A. Date demografice, 2019

Companie românească (Da/Nu)

Răspunsuri: 421
Au omis întrebarea: 0

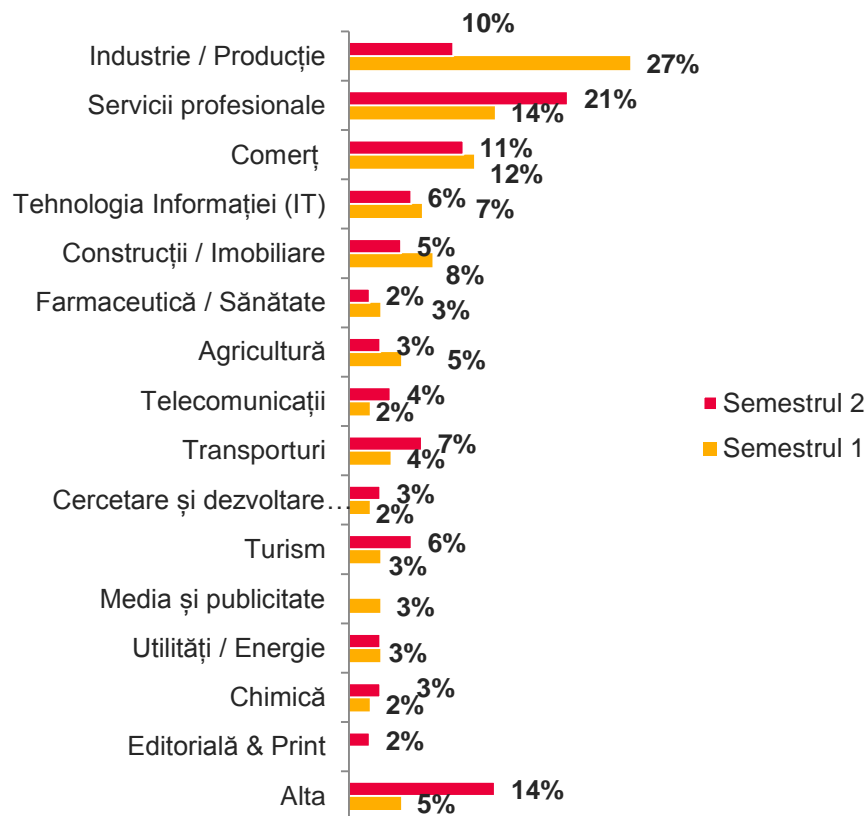
Județul în care se află sediul social

Răspunsuri: 421
Au omis întrebarea: 0

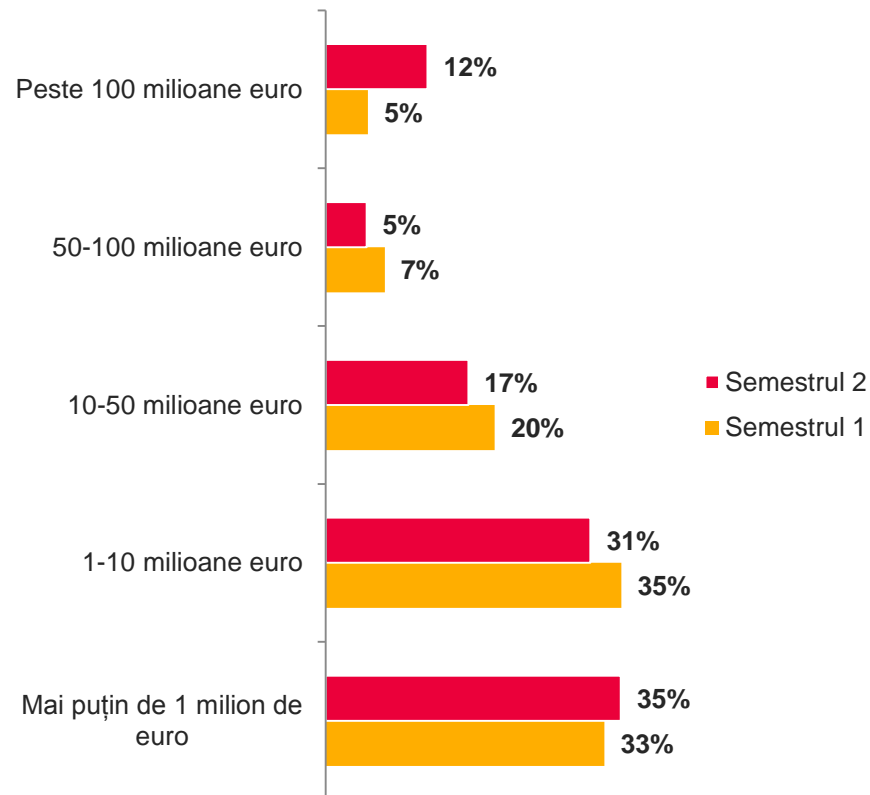
A. Date demografice, 2019

Industrie/sector

Răspunsuri: 421
Au omis întrebarea: 0

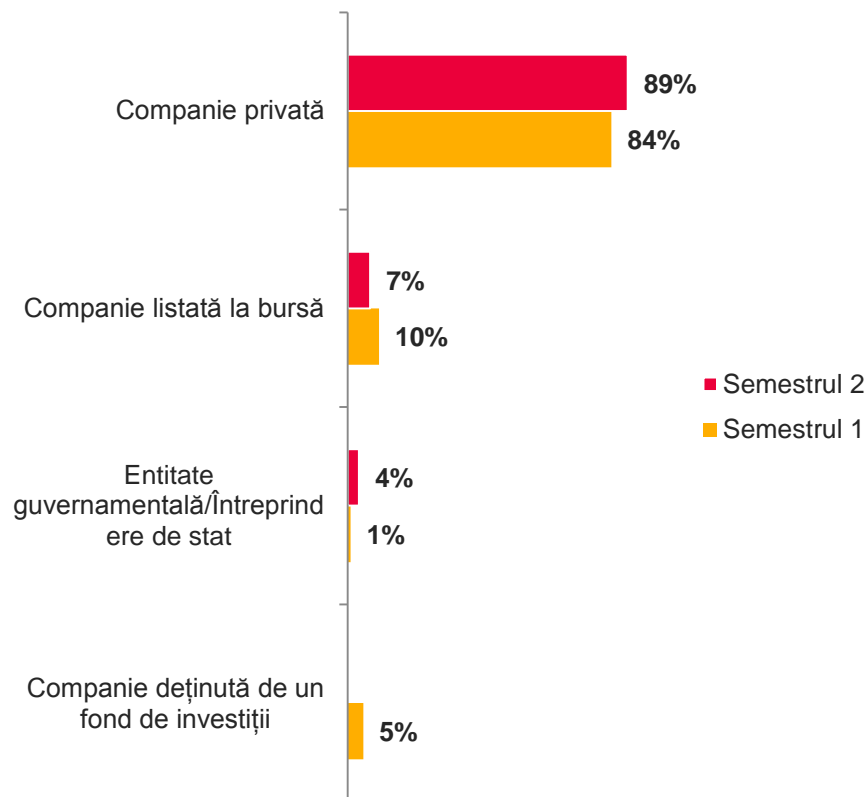
Cifra de afaceri (2018)

Răspunsuri: 575
Au omis întrebarea: 0

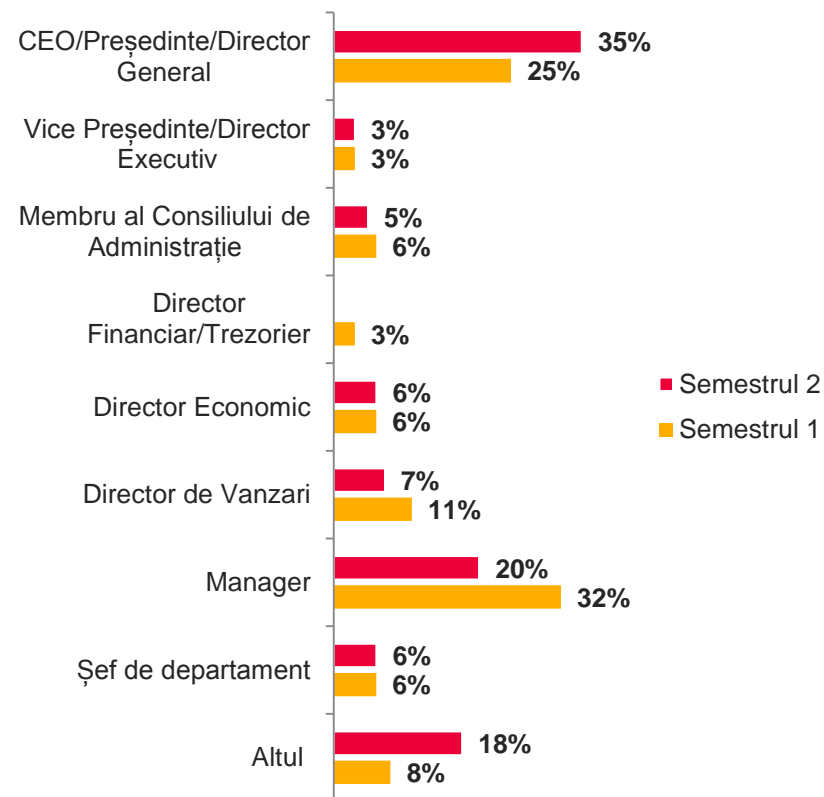
A. Date demografice, 2019

Tipul entității

Răspunsuri: 421
Au omis întrebarea: 0

Funcția respondentului

Răspunsuri: 421
Au omis întrebarea: 0

REZULTATELE CERCETĂRII

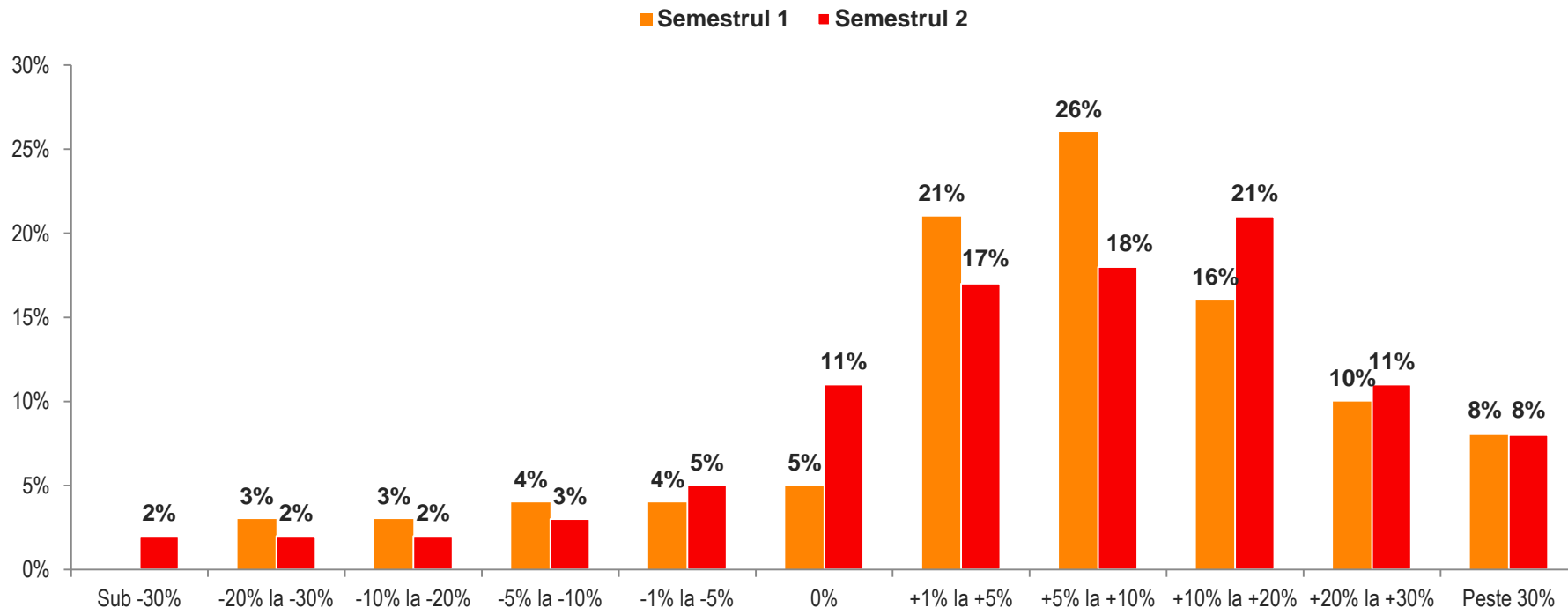

1.a

Cum vă așteptați să evolueze cifra de afaceri a companiei anul acesta? (un singur răspuns)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 421
Au omis întrebarea: 0

Față de ediția de la începutul anului 2019, perspectiva de creștere a companiilor în semestrul al doilea este mai conservatoare. Vedem o scădere de 8pp (puncte procentuale) a companiilor care se așteaptă la cifre de afaceri mai mari cu 5%-10%, contrabalansată parțial de o creștere de 5pp a celor care prognozează o creștere a cifrei de afaceri cu 10%-20%.

1.b

Cum vă așteptați să evolueze cifra de afaceri a companiei în anul 2019? (un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

20%

Firme din
Producție
Industrială
+5% - +10%

31%

Firme din
Servicii
Profesionale
+5% - +10%

30%

Firme din
Comerț retail
și en gros
+5% - +10%

20%

Firme din
Tehnologia
Informației
+10% - +20%

24%

Firme din
Construcții și
Imobiliare
+5% - +10%

19%

Firme din
Agricultură și
Alimentație
+20% - +30%

18%

Firme din
Cercetare și
Dezvoltare
+1% - +5%

27%

Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+10% - +20%

22%

Firme din
Telecomunicații
+5% - +10%

37%

Firme din
Transporturi
+10% - +20%

41%

Firme din
Turism
+5% - +10%

39%

Firme din
Utilități și
Energie
+1% - +5%

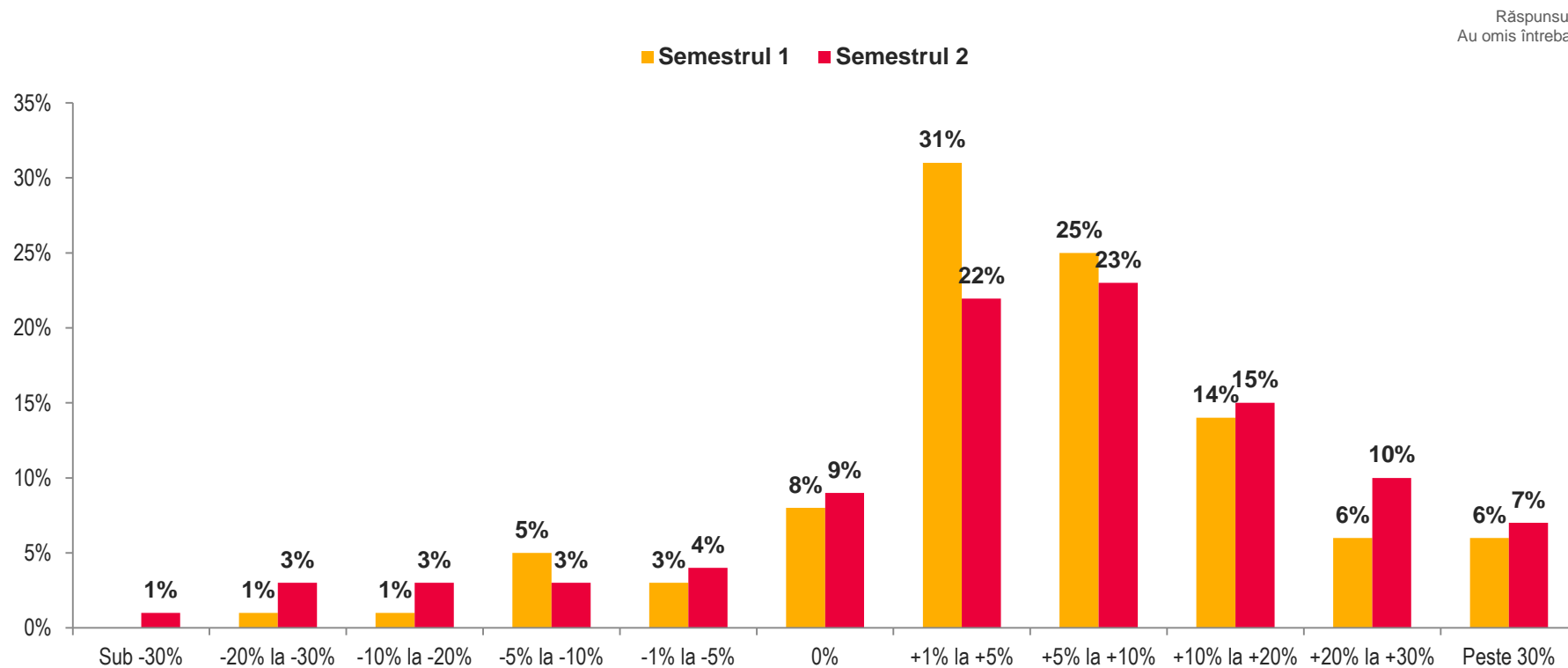
Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se remarca diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și a palierelor de creștere selectate. Cea mai mare creștere a cifrei de afaceri, de 20%-30%, este previzionată de 19% dintre firmele din Agricultură și Alimentație.

2.a

Cum vă așteptați să evolueze profitul companiei în 2019?

(un singur răspuns)

Toate răspunsurile

Previzunile privind evoluția profitului din semestrul al doilea al anului 2019 sunt ceva mai pesimiste pe palierul de creștere 5%-10%. 32% dintre companii (față de 26% anterior) se așteaptă ca profitul lor să crească între 10% și peste 30% în acest an. Se menține aproximativ același procent (9% față de 8%) al companiilor care spun că profitul lor nu va crește în 2019.

2.b

Cum vă așteptați să evolueze profitul companiei în 2019?

(un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

28%

Firme din
Producție
Industrială
+5% - +10%

31%

Firme din
Servicii
Profesionale
+1% - +5%

25%

Firme din
Comerț retail
și en gros
+1% - +5%

29%

Firme din
Tehnologia
Informației
+1% - +5%

40%

Firme din
Construcții și
Imobiliare
+5% - +10%

20%

Firme din
Agricultură și
Alimentație
+5% - +10%

21%

Firme din
Cercetare și
Dezvoltare
+1% - +5%

32%

Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+10% - +20%

27%

Firme din
Telecomunicații
+1% - +5%

35%

Firme din
Transporturi
+5% - +10%

51%

Firme din
Turism
+1% - +5%

27%

Firme din
Utilități și
Energie
0%

Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se putea vedea diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și palierelor de creștere selectate. Cea mai importantă creștere a profitului, de 10%-20%, o preconizează firmele din industria Farmaceutică.

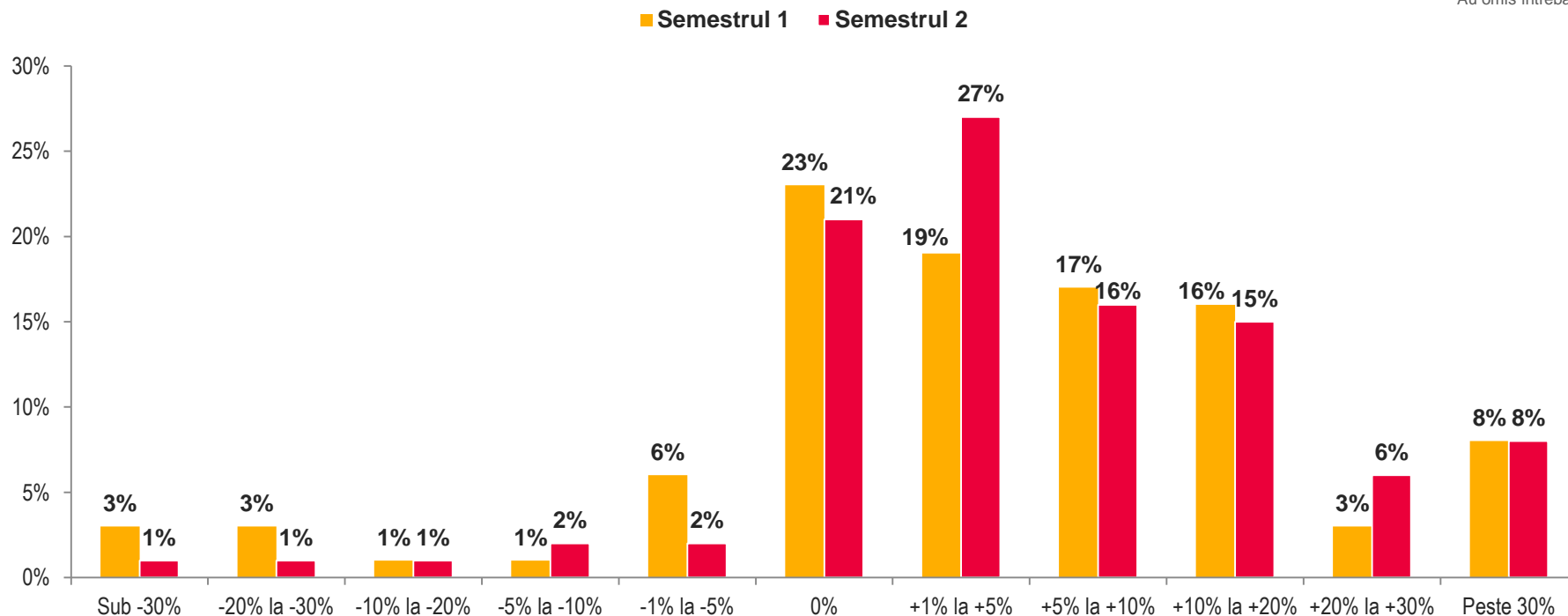
3.a

Cum vă așteptați să evolueze investițiile companiei în 2019?

(un singur răspuns)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 421
Au omis întrebarea: 0

Față de semestrul întâi, când 23% dintre companii spuneau că nu vor crește investițiile în anul 2019, în semestrul al doilea 21% sunt de aceeași părere. Observăm, de asemenea, că 43% dintre firme vor să își crească investițiile cu 1%-10% față de 36% anterior. În timp ce, în semestrul al doilea, doar 14% dintre companii spun că vor crește investițiile cu 20% și peste 30%, comparativ cu 11% în semestrul întâi.

3.b

Cum vă așteptați să evolueze investițiile companiei în 2019?

(un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

27%

Firme din
Producție
Industrială
+10% - +20%

25%

Firme din
Servicii
Profesionale
+1% - +5%

30%

Firme din
Comerț retail
și en gros
+5% - +10%

37%

Firme din
Tehnologia
Informației
+1% - +5%

20%

Firme din
Construcții și
Imobiliare
+5% - +10%

23%

Firme din
Agricultură și
Alimentație
+10% - +20%

23%

Firme din
Cercetare și
Dezvoltare
+1% - +5%

28%

Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+1% - +5%

37%

Firme din
Telecomunicații
+5% - +10%

43%

Firme din
Transporturi
+1% - +5%

32%

Firme din
Turism
+5% - +10%

45%

Firme din
Utilități și
Energie
+1% - +5%

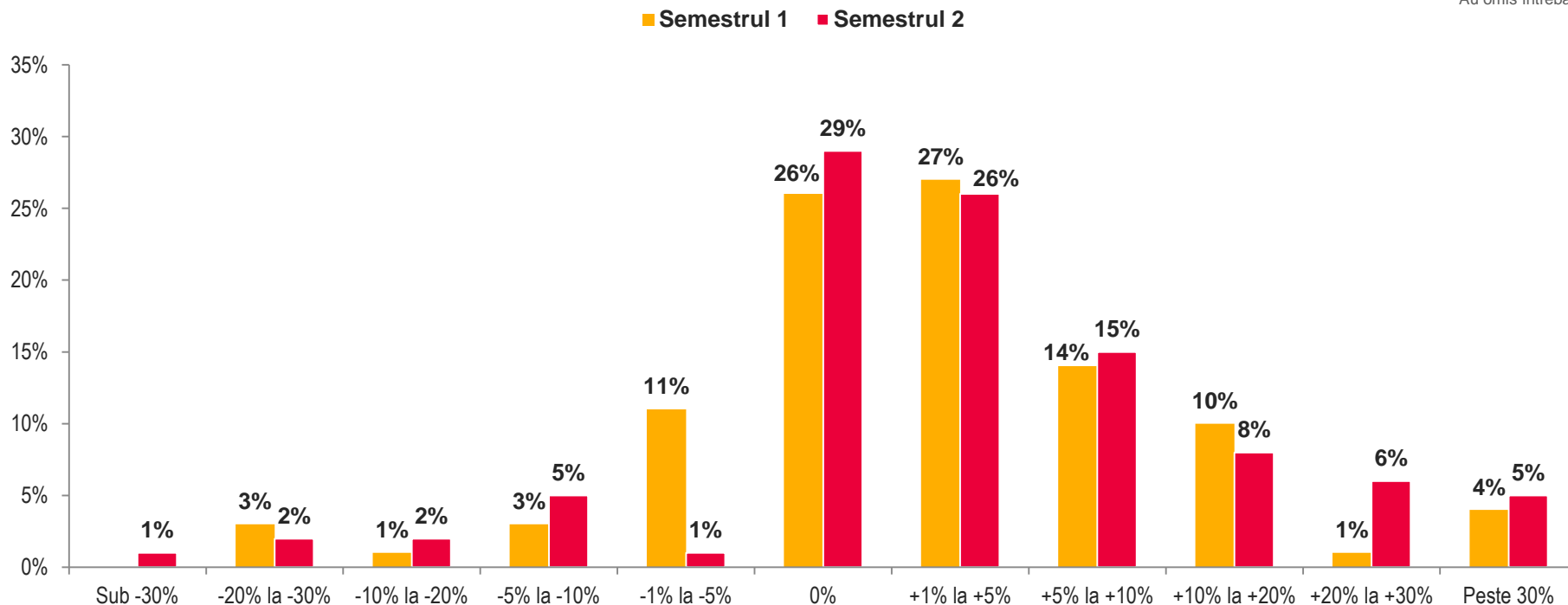
Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se putea vedea diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și palierelor de creștere selectate. În semestrul al doilea, 23% dintre firmele de Producție Industrială spun că vor crește investițiile cu 10%-20% în acest an.

4.a

Cum vă așteptați să evolueze numărul de angajați ai companiei în anul 2019? (un singur răspuns)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 421
Au omis întrebarea: 0

În semestrul al doilea, 29% dintre companiile românești nu se așteaptă la nici o creștere a numărului de angajați față de 26% în primul semestru. În același timp în ambele semestre, 41% dintre companii spun că se așteaptă ca personalul lor să crească în acest an între 1%-10%.

4.b

Cum vă așteptați să evolueze numărul de angajați ai companiei în anul 2019? (un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

24%

Firme din
Producție
Industrială
+1% - 5%

31%

Firme din
Servicii
Profesionale
+1% - 5%

29%

Firme din
Comerț retail
și en gros
+1% - +5%

35%

Firme din
Tehnologia
Informației
+1% - +5%

21%

Firme din
Construcții și
Imobiliare
0%

24%

Firme din
Agricultură și
Alimentație
+5% - +10%

41%

Firme din
Cercetare și
Dezvoltare
0%

53%

Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+1% - +5%

44%

Firme din
Telecomunicații
+1% - +5%

35%

Firme din
Transporturi
+1% - +5%

41%

Firme din
Turism
+1% - +5%

27%

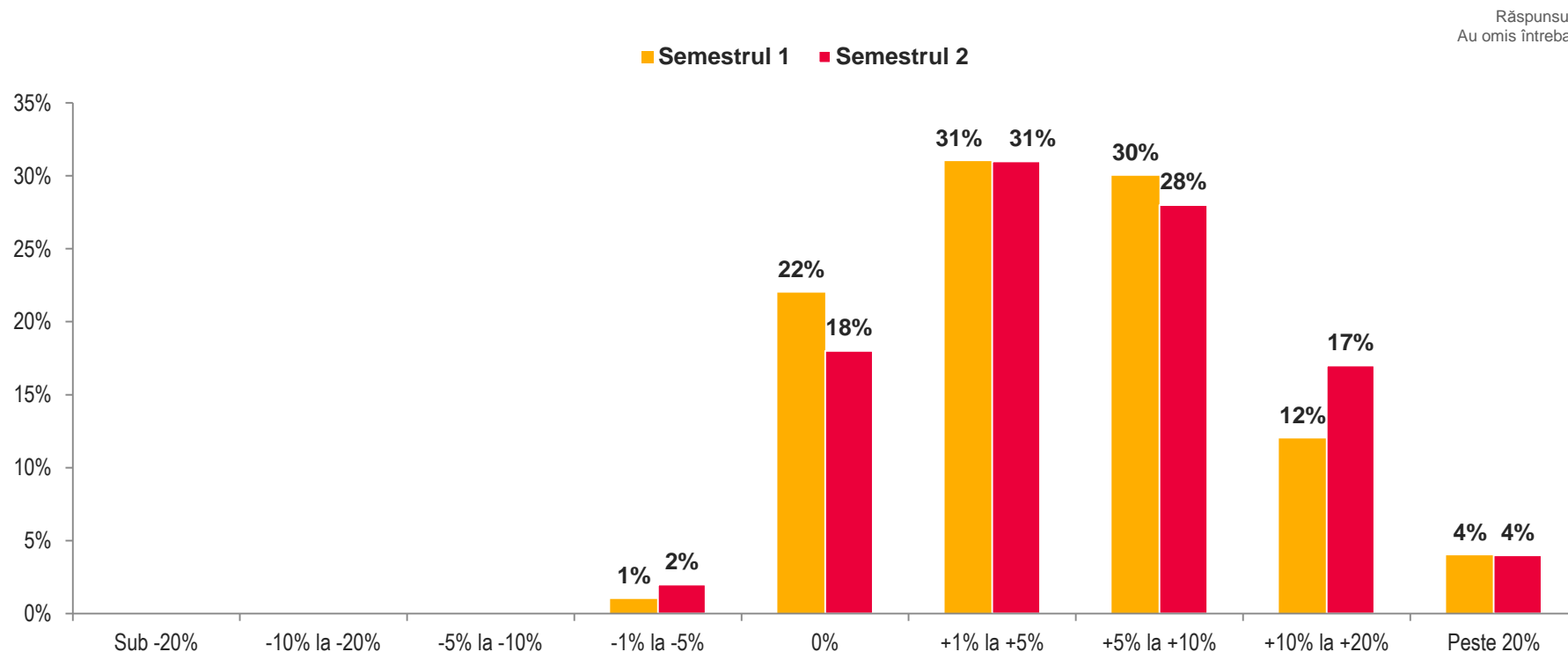
Firme din
Utilități și
Energie
+1% - +5%

Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se putea vedea diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și palierelor de creștere selectate. Observăm că 24% dintre firmele din Agricultură și Alimentație așteaptă creșteri de 5%-10% a numărului de angajați ca în acest an.

5.a

Cât de mult vă așteptați să crească nivelul salariilor în compania dvs. în anul 2019? (un singur răspuns)

Toate răspunsurile

■ Dacă la începutul anului 2019, 22% dintre companii nu previzionau creșteri salariale, în semestrul al doilea procentul scade la 18%. În acest semestru scade cu 2pp procentul companiilor care spun că vor crește salariile cu 5%-10%, dar crește de la 12% în semestrul unu la 17% în semestrul doi, procentul companiilor care așteaptă o creștere de 10%-20%.

5.b

Cât de mult vă așteptați să crească nivelul salariilor în compania dvs. în anul 2019? (un singur răspuns)

Cel mai mare palier de creștere, în funcție de industrie (12 industrii cu cea mai mare pondere în eșantion)

33%

Firme din
Producție
Industrială
+5% - +10%

30%

Firme din
Servicii
Profesionale
+5% - 10%

24%

Firme din
Comerț retail
și en gros
+5% - +10%

40%

Firme din
Tehnologia
Informației
+5% - +10%

40%

Firme din
Construcții și
Imobiliare
+1% - +5%

28%

Firme din
Agricultură și
Alimentație
+5% - +10%

31%

Firme din
Cercetare și
Dezvoltare
+1% - +5%

26%

Firme din
Farmaceutică
și Sănătate
+5% - +10%

37%

Firme din
Telecomunicații
+1% - +5%

38%

Firme din
Transporturi
+1% - +5%

24%

Firme din
Turism
+5% - +10%

30%

Firme din
Utilități și
Energie
+5% - +10%

Acest tablou arată care sunt creșterile previzionate de cele mai multe companii din fiecare industrie. Am ales un set de 12 industrii reprezentative pentru a se putea vedea diferențele de potențial dintre acestea, dar și plaja de variație a procentelor pe industrie și palierelor de creștere selectate. Observăm că palierul predilect de creștere pentru companiile din cele mai multe industrii privind evoluțiile salariale este acum de 5%-10%.

7.

Care sunt principalele 5 provocări ale anului 2019?

(răspunsuri multiple)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 390
Au omis întrebarea: 31

**Atragerea și retenția
forței de muncă**

62%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este prima
provocare în 2019

**Creșterea
concurenței**

55%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este a doua
provocare în 2019

**Gestionarea
extinderii afacerii**

34%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este a treia
provocare în 2019

**Creșterea
costurilor**

28%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este a patra
provocare în 2019

**Colectarea
facturilor**

26%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este a cincea
provocare în 2019

În semestrul al doilea din 2019, cele mai importante provocări pentru companii sunt: atragerea și retenția forței de muncă (62%), creșterea concurenței (55%), gestionarea extinderii afacerii (34%), creșterea costurilor (28%) și colectarea facturilor (26%).

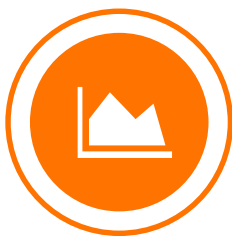
8.

Care sunt principalele 5 oportunități ale anului 2019?

(răspunsuri multiple)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 390
Au omis întrebarea: 31

**Creșterea
cererii**

43%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este oportunitatea
aflată pe primul loc
în semestrul 2 din 2019

**Noi produse și
linii de business**

41%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este oportunitatea
aflată pe locul al doilea
în semestrul 2 din 2019

**Retehnologizare
și digitalizare**

34%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este oportunitatea
aflată pe locul al treilea
în semestrul 2 din 2019

**Dezvoltare pe
piețe externe**

28%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este oportunitatea
aflată pe locul al patrulea
în semestrul 2 din 2019

**Fonduri europene și
finanțări pentru IMM**

28%

dintre companiile
respondente spun că
aceasta este oportunitatea
aflată pe locul al cincilea
în semestrul 2 din 2019

În semestrul al doilea din 2019, pentru companiile românești, cele mai importante oportunități raportate sunt: creșterea cererii (43%), noi produse și linii de business (41%), re tehnologizare și digitalizare (34%), dezvoltarea pe piețe externe (28%) și accesarea fondurilor europene (28%).

9.

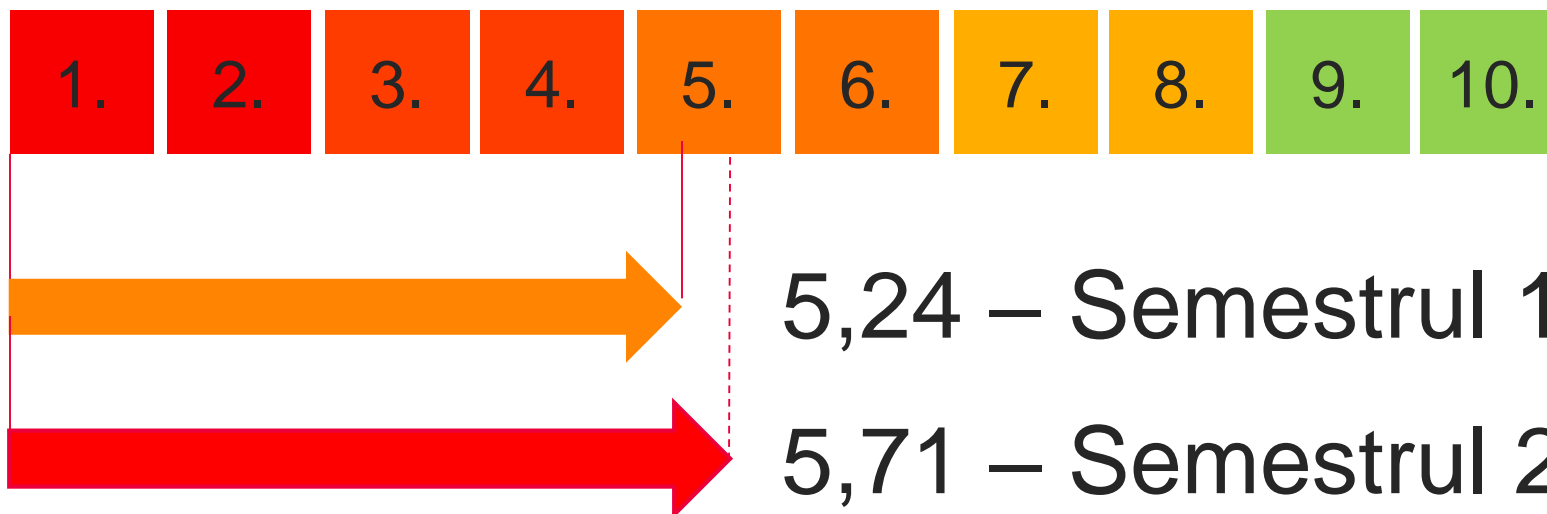
Cum credeți că va fi anul 2019 pentru afaceri comparativ cu 2018?
(1 - total nefavorabil și 10 - total favorabil) (un singur răspuns)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 383
Au omis întrebarea: 38

Total nefavorabil

Total favorabil

Chestionate în semestrul al doilea al anului 2019, companiile din România consideră că acest an va fi mai puțin favorabil pentru afaceri comparativ cu anul 2018. Scorul rămâne în continuare modest, dar crește marginal de la 5,24 la 5,71.

10.

Care sunt principalele 3 măsuri care ar conduce la îmbunătățirea mediului de afaceri din România? (3 răspunsuri)

Toate răspunsurile

Răspunsuri: 365
Au omis întrebarea: 56

72%

Controlul și limitarea evaziunii fiscale

Locul 2

84%

Scăderea taxării muncii

Locul 1

61%

Dezvoltarea infrastructurii

Locul 3

Directorii executivi ai companiilor respondente spun că principalele trei măsuri care ar conduce la îmbunătățirea mediului de afaceri din România sunt: scăderea taxării muncii (84%), controlul și limitarea evaziunii fiscale (72%) și dezvoltarea infrastructurii (61%).

CONCLUZIILE AUTORILOR

Concluziile autorilor

Constantin Măgdalina

Expert Tendințe și
Tehnologii Emergente
costin.magdalina@gmail.com

Cercetarea **Evoluția afacerilor în 2019** arată care este feedback-ul companiilor la măsurile economice și condițiile de piață din ultimul an.

Factorii și contextul în care funcționează companiile le afectează capacitatea de a-și obține și utiliza resursele ca să genereze valoare.

Percepția riscurilor, climatul economic, obiectivele propuse, riscul de industrie și riscul de companie ghidează deciziile cu privire la investiții, angajați și salarii.

Rezultatele cercetării arată că “România companiilor” este puțin încrezătoare în “România statisticilor oficiale” și ne oferă perspectiva realității “din teren”.

Elena Badea

Managing Partner
Valoria Business Solutions
elena.badea@valoria.ro

Evoluția afacerilor în 2019 dezvăluie portretul pe care mediul de afaceri din România îl face economiei reale.

Datorită răspunsurilor oferite de managerii și directorii companiilor în ce privește evoluția cifrei de afaceri, profitului, investițiilor, numărului de angajați și salariilor avem acces la realitatea concretă a operatorilor economici.

Prin comparație cu rezultatele ediției de la începutul anului 2019, rezultatele ediției din a doua jumătate se ajustează negativ, pe fondul unor provocări venite mai ales din zona forței de muncă (atrageră, retenție, motivare, taxare).

Receptivi la schimbările legislative și evoluția mediului de în care funcționează, managerii se pregătesc “de iarnă”.

Concluziile autorilor

Dumitru Ion

CEO Kompass Romania
și Doingbusiness.ro
dumitruion@kompass.ro

Prin acest studiu, **Evoluția afacerilor în 2019**, sunt analizate semestrial răspunsurile directorilor executivi cu privire la perspectivele de creștere ale companiilor pe care le conduc.

Comparativ cu rezultatele cercetării din prima jumătate a anului, cele din cea de-a doua jumătate relevă ajustări la cifra de afaceri și profitul ce pot fi realizate în anul 2019 față de estimările de la începutul anului.

Chiar dacă într-o ușoară ameliorare, criza de încredere persistă și antrenează comportamente economice din ce în ce mai precaute.

Diana Dumitrașcu

Executive Director
Doingbusiness.ro
diana.dumitrascu@ibp.ro

Un aspect important pe care studiul **Evoluția afacerilor în 2019** îl relevă este faptul că proiecția de creștere a numărului de angajați este conservatoare comparativ cu deficitul important al forței de muncă.

Creșterea salariilor din sectorul public nu este la fel de susținută în sectorul privat, iar încrederea că anul acesta va unul favorabil, deși la cote scăzute, arată o marginală creștere în semestrul al doilea comparativ cu primul.

După ce vom parcurge un sfârșit de an dominat de miza electorală, urmează să vedem rezultatele din 2020.

STUDIILE VALORIA

Studiile Valoria. Relevanță și competență.

Evoluția afacerilor din România în prima jumătate a anului 2019

Această analiză consemnează opinia companiilor
respondente referitoare la evoluția previzionată a cifrei de
afaceri, profitului, investițiilor, numărului de angajați,
calităților

[DESCARCĂ STUDIUL](#)

Dinamica și perspectiva domeniului de CSR

Acest studiu sondează percepțiile managerilor și directorilor
executivi cu privire la impactul digitalizării asupra companiilor
din România.

[DESCARCĂ STUDIUL](#)

Studiile Valoria. Relevanță și competență.

Tendințe și provocări strategice în HR

Acest studiu sondează percepțiile directorilor executivi din top managementul companiilor și ale directorilor de HR cu privire la provocările strategice care stau în fața funcției de HR.

[DESCARCĂ STUDIUL](#)

Barometrul centrării pe client în România

Acest studiu sondează percepțiile directorilor executivi și managerilor cu privire la centrarea pe client a strategiei și proceselor companiilor din România.

[DESCARCĂ STUDIUL](#)

Studiile Valoria. Relevanță și competență.

Barometrul digitalizării în companiile din România 2018

Acest studiu sondează percepțiile managerilor și directorilor executivi cu privire la impactul digitalizării asupra companiilor din România. Ediția a doua prezintă și date comparative.

[DESCARCĂ STUDIUL](#)

Barometrul digitalizării în companiile din România 2017

Acest studiu sondează percepțiile managerilor și directorilor executivi cu privire la impactul digitalizării asupra companiilor din România. Există și un studiu separat cu răspunsurile directorilor generali vs. răspunsurile managerilor.

[DESCARCĂ STUDIUL](#)

Studiile Valoria. Relevanță și competență.

Comportamente de cumpărare în România

Aceasta este o cercetare privind modul în care evoluează aceste comportamente pe măsură ce mediul digital devine mediul preferat de cumpărare.

[DESCARCĂ STUDIUL](#)

Puterea brandului personal în România

Studiul sondează percepțiile managerilor și directorilor executivi cu privire la importanța și beneficiile brandului personal în mediul de afaceri din România.

[DESCARCĂ STUDIUL](#)

DATE DE
CONTACT

Date de contact și mulțumiri

Constantin Măgdalina

Expert Tendințe și Tehnologii Emergente
Valoria Business Solutions
costin.magdalina@gmail.com

Elena Badea

Managing Partner
Valoria Business Solutions
elena.badea@valoria.ro

Dorim să le mulțumim tuturor celor care au răspuns chestionarului trimis pentru realizarea acestui studiu. Am fost încântați să constatăm interesul pentru această temă, dar și răspunsurile prompte. Acest studiu este realizat în parteneriat cu Doingbusiness.ro.

Despre Valoria

Valoria Business Solutions este o companie de training, consultanță și coaching. Misiunea companiei este aceea de a transforma în valoare potențialul echipelor și organizațiilor. Competența, încrederea, inovația și pasiunea sunt valorile pe care le susținem prin tot ceea ce facem. Credem în oameni și în aspirația lor de împlinire personală și profesională și în dorința lor de a-și accelera potențialul. Aflați mai multe despre noi pe: www.valoria.ro.

Aceasta este o analiză cantitativă care își propune să evidențieze tendințe în legătură cu aceasta temă și să pună la îndemână ipoteze de lucru ce pot fi ulterior validate prin cercetări de piață extinse, pe eșantioane reprezentative. Acest material este conform informațiilor pe care le deținem la momentul redactării. El are un caracter informativ și de aceea se recomandă apelarea la asistență specializată înainte de a întreprinde orice acțiune în baza lui.

Valoria Business Solutions SRL

Training | Consultanță | Coaching

Elena Badea, Managing Partner

Mobil: 0726 13 99 02

Email: elena.badea@valoria.ro

Web: www.valoria.ro

VALORIA

